

5 punten-manifest

Van HISWA-RECRON voor verkiezingen Tweede Kamer 2023

1 We stemmen voor 'natuurinclusief' ondernemen.

Zonder natuur geen recreatie, zonder recreatie geen natuur.

- ✓ We zijn een duurzame sector die bijdraagt aan een betere leefomgeving. Instandhouding van natuur, beleefnatuur en voorzieningen in het landelijk gebied is belangrijk.

2 We stemmen voor een vitale watersport- en recreatiesector.

Het behouden van de recreatiecapaciteit voor Nederland is van groot belang.

- ✓ Er is een groeiende behoefte aan toegankelijke vrijetijdsactiviteiten voor iedereen.
- ✓ Het behouden van het toeristische karakter en de capaciteit van watersport- en recreatiebedrijven is noodzakelijk.

3 We stemmen voor soepele regels voor 'als vrije tijd je werk is'.

Eén op de 18 mensen werkt in de gastvrijheidseconomie maar de regels passen niet.

- ✓ Het seizoenskarakter van onze sector past niet bij bestaande en beoogde arbeidswetgeving.
- ✓ Het behoud en de groei van de werkgelegenheid in de sector is in gevaar.

4 We stemmen voor investeringen in watersport- en recreatie.

Investerings in watersport en recreatie moeten terug verdiend kunnen worden.

- ✓ Modernisering van klassieke belastingen en (inter)nationale fondsen zijn een must voor duurzame ontwikkeling van de gastvrijheidssector.
- ✓ Investerings kunnen een impuls geven aan innovatie en groei van de Nederlandse jachtbouwsector, maar moeten wel zijn terug te verdienen.

5 We stemmen voor betaalbare watersport- en recreatie.

- ✓ De administratieve lastendruk loopt -ondanks alle beloften- steeds verder op en zet het ondernemerschap onder druk.
- ✓ De belastingdruk, waaronder in het bijzonder van de gemeentelijk overheid drukt steeds zwaarder op de bedrijven en leidt tot opwaartse druk op de prijzen.

HISWA-RECRON is de ondernemersorganisatie voor watersport en recreatie. HISWA-RECRON ondersteunt, verbindt en promoot haar leden: 2.500 watersport- en recreatiebedrijven in Nederland met een marktaandeel van 70%. HISWA-RECRON behartigt de belangen van deze bedrijven op regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Inleiding

De toeristisch-recreatieve sector bloeide in de afgelopen jaren als nooit tevoren. Binnenlandse en buitenlandse gasten gaven samen per jaar meer dan 87 miljard euro uit aan overnachtingen, dagrecreatie, cultuur en horeca. De Raad voor de Leefomgeving concludeerde in 2018 dat de sector economisch gezien inmiddels twee keer zo groot is als de landbouw, en bijna net zo groot als de bouwsector. Het belang van de sector en de bijdrage aan de Nederlandse economie is daarna alleen nog maar groter geworden.

Watersport- en recreatiebedrijven zijn in grote mate verantwoordelijk voor toeristische bestedingen en leveren zo een belangrijke bijdrage aan het BBP. De sector vormt zeker in krimp- en buitengebieden het fundament van aanvullende bedrijvigheid en werkgelegenheid in andere sectoren. De sector zorgt dus voor het in stand houden van voorzieningen die voor de inwoners van belang zijn zoals fietspaden, horeca, musea en winkels.

De diepblauwe meren in Friesland, de mooie kust, de dichte bossen van de Veluwe en de heuvels in Limburg: Nederland is prachtig en heeft enorme toeristische potenties. Het benutten van deze potenties is belangrijk voor de welvaart en het welzijn van bewoners, bedrijven en bezoekers. Watersport- en recreatieondernemers zorgen voor bestedingen in horeca, retail, cultuur en dagrecreatie. Ze dragen zo bij aan het leefklimaat, het voorzieningenniveau en de werkgelegenheid. Van de kust, onze natuurgebieden, steden en dorpen tot krimpregio's. Nederland werd de afgelopen jaren door binnenlandse en buitenlandse gasten meer en meer bewonderd en bezocht.

De groei van toerisme in Nederland bracht ook uitdagingen met zich mee. Met name buitenlandse bezoekers beperkten hun reis vaak tot de hotspots in de randstad. Daardoor leek 'overtourisme' een serieus probleem te worden. In werkelijkheid is de komst van toeristen op zichzelf geen probleem, maar is spreiding van hen naar onze prachtige buitengebieden de uitdaging van de toekomst. Daar is een brede aanpak en regie voor nodig. Plus flinke investeringen in onder andere infrastructuur.

De leefbaarheid van kleine kernen in het buitengebied komt de komende jaren onder druk te staan door het verdwijnen van toeristische voorzieningen en gerelateerde banen. De koers die de komende jaren door het kabinet wordt uitgezet, bepaalt of de randvoorwaarden worden ingevuld om de watersport- en recreatiesector opnieuw te laten bloeien in die gebieden. Onze ambitie is dat iedereen op een duurzame manier veilig, betaalbaar en verantwoord op vakantie kan in Nederland! Daarom pleit HISWA-RECRON voor de volgende vijf punten.

1 We moeten weer 'natuurinclusief' kunnen ondernemen

Watersport- en recreatiebedrijven ondernemen veelal in het landelijke gebied in een natuurlijke omgeving. Het is mede aan de natuur te danken dat onze ondernemers een mooi toeristisch product kunnen aanbieden. Toch wordt het ondernemen in of nabij natuur (water- en natuurgebieden) praktisch onmogelijk. De natuur- en watergeving en de stikstof- en PFAS-problematiek maken de soms essentiële uitbreidingen onhaalbaar. In de omgevingsvisie (NOVI) en de doorvertaling naar de omgevingswet wordt verder nauwelijks gesproken over toerisme. Dat is een gemiste kans.

Toeristische bedrijven kunnen namelijk prima uitbreiden zonder dat dit de natuur schaadt.

Bloeiende omgeving

De Raad voor de Leefomgeving publiceerde in 2018 een rapport met de titel: 'Waardevol Toerisme, onze leefomgeving verdient het'. Ook HISWA-RECRON is er van overtuigd dat de aanwezigheid van toerisme voorwaardelijk is voor een bloeiende omgeving.

Door te investeren in kwalitatief hoogwaardige ondernemingen in het buitengebied. Toeristische bedrijven kunnen namelijk prima uitbreiden en doorontwikkelen en tegelijkertijd de natuur versterken. Daarmee komen we tegemoet aan de wens van de overheid om toeristen te spreiden.

Voor ondernemers is de stap naar duurzaamheid en elektrificatie op dit moment te vaak nog te groot. Onzekerheid in de techniek van de toekomst, plotselinge regionale beleidswijzigingen, de ligging in het buitengebied, netcongestie en het ontbreken van investeringspremies dragen hieraan bij. De investeringsmogelijkheden van onze ondernemers worden enerzijds beperkt door hun financiële positie, anderzijds door de onmogelijkheid om hun bedrijfsvoering uit te breiden.

De verduurzamings- en innovatieparadox wordt hierin zichtbaar. Overheden vragen bedrijven te verduurzamen, maar wet- en regelgeving biedt tegelijkertijd te weinig ruimte voor uitbreiding of transformatie. Schaalvergroting of uitbreiding is vaak juist nodig om financiële ruimte voor verduurzaming en innovatie te creëren. Zowel op het land als aan de waterkant.

Wat is er nodig?

HISWA-RECRON pleit niet voor ongebreidelde groei. Wij staan voor hoogwaardige en duurzame toeristische producten en diensten die bijdragen aan een betere leefwereld voor mens en milieu. Soms is daar uitbreiding van het bedrijf voor nodig, terwijl dat belang nog lang niet altijd wordt onderkend door (regionale) overheden. In de 30 Regionale Energie Strategieën (RES) en in de aanvullende verduurzamingsopgaven moet de positie van watersport- en recreatieondernemers in het buitengebied geborgd zijn. Zij spelen een cruciale rol in het verwezenlijken van de ambitie voor grootschalige opwekking van energie. Vrijkomende landbouwwarealen bieden ruimte voor recreatieve gebiedsontwikkeling, nieuwe (vaar)watergebieden, landschapverfraaiing, al dan niet in combinatie met ruimte voor de energietransitie.

2 Een vitale watersport- en recreatiesector

De maatschappelijke meerwaarde van onze sector is groot. Vakantie vieren en recreëren is een essentiële levensbehoefte. In een vluchtige samenleving is het essentieel dat er voor iedereen ruimte is om, soms letterlijk, te recreëren. Niet voor alle inwoners is het vanzelfsprekend om op vakantie te gaan. De laatste cijfers van het NIBUD laten zien dat één op de zes Nederlanders niet

op vakantie gaat als gevolg van financiële beperkingen. De verwachting is dat dit percentage blijvend zal toenemen en dat de inkomensongelijkheid zal toenemen.

Toegankelijkheid onder druk

HISWA-RECRON-bedrijven bieden voor iedereen vakantiemogelijkheden aan. De toegankelijkheid in financiële zin staat door diverse oorzaken (hogere belastingdruk en lokale lasten, verduurzamingsopgave) onder druk. Hierdoor wordt het toeristisch aanbod over de hele linie duurder. Daarbij komt het chronische tekort aan woningen en de bezuinigingen op het sociaal domein in Nederland. Dat drijft steeds meer mensen naar vakantieparken voor permanente bewoning. Naast dat een vakantiepark, zeker voor mensen met een zorgindicatie, niet geschikt is als verblijfplaats, wordt door deze ontwikkeling steeds meer recreatief aanbod onttrokken uit de markt. In plaats van dat overheden hier proactief tegen strijden, worden permanente bewoners geholpen door objectgebonden omgevingsvergunningen af te geven en adressen toe te kennen aan recreatieve objecten.

Vakantie vieren en recreëren is een essentiële levensbehoefte.

Wat is er nodig?

Het is essentieel dat in de watersport- en recreatiesector het toeristisch-recreatieve karakter en de capaciteit behouden blijven voor alle lagen van de bevolking. Het mengen van doelgroepen, zoals arbeidsmigranten en woningzoekenden, samen met toeristische gasten is geen gewenste situatie. De mogelijkheid die het Rijk de gemeenten biedt om objectgebonden omgevingsvergunningen af te geven voor permanente bewoning moet worden teruggedraaid. Er wordt immers toeristische ruimte onttrokken en er ontstaat een handel in

Woonobjecten, die feitelijk bedoeld zijn voor recreatie. Bovendien is het een door de overheid opgelegde beperking van de vrijheid van ondernemen. Ook de door gemeenten toegepaste strategie om adressen toe te kennen aan recreatieobjecten, gaat rechtstreeks in tegen de ambitie om de vitaliteit van de sector te behouden. Deze mogelijkheid moet worden geschrapt.

Vermenging van bewoners met toeristen heeft een direct negatief gevolg voor de toegankelijkheid van een recreatiebedrijf voor mensen die het recht hebben om te ontspannen en recreëren.

Overheden en HISWA-RECRON moeten samen optrekken om dit recht voor iedereen te waarborgen en de toegankelijkheid van recreatiemogelijkheden te vergroten. We dagen de overheid uit om samen te werken aan een vernieuwd masterplan voor vitalisering van de watersport- en recreatiesector met behoud van het toeristische karakter. Daarvoor is nationale regie nodig die de noodzakelijke interdepartementale en regionale samenwerking faciliteert op dit complexe multidisciplinaire dossier. Van ruimtelijke ordening tot ondermijning en van woningbeleid tot leefbaarheid.

3 Soepeler regels voor ‘als vrije tijd je werk is’

Meer dan 640.000 mensen werkten voor de coronacrisis in de toeristisch-recreatieve sector, wat neerkomt op 7,5% van het aantal banen in Nederland. De werkgelegenheid staat echter aan het einde van 2020 onder druk. In 2019 trad de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) in werking, waarmee gepoogd wordt meer vaste dienstverbanden te realiseren ten koste van flexibele contracten. En de verwachting is dat de flexibiliteit op de arbeidsmarkt nog verder aan banden wordt gelegd. Watersport- en recreatiebedrijven zijn seizoensgebonden bedrijven. Dat betekent dat zij werknemers in de regel nooit een jaar lang in dienst kunnen nemen. Veel bedrijven zijn immers in de wintermaanden volledig gesloten. Ondernemers in deze seizoensgebonden bedrijven worden door het noodzakelijke inzetten van flexibel personeel met hogere premies belast en dat voelt als een straf. Het aantrekken van nieuw personeel kan hierdoor stagneren.

In de WAB c.q. komende wetgeving inzake het terugdringen van flexibele arbeid moet een uitzonderingspositie komen voor seizoensgebonden bedrijven.

Wat is er nodig?

In de Arbeidswetgeving moet een uitzonderingspositie komen voor seizoensgebonden bedrijven, onder andere door het afschaffen van de hoge WW-premie voor deze bedrijven. Het aantrekken van personeel wordt hierdoor gestimuleerd en draagt bij aan het verlagen van het werkloosheidscijfer. We willen slimmere investeringen in het begeleiden van studenten naar werk in de gastvrijheidssector. Denk aan stimuleringspakketten voor leer-werktrajecten. Het verbreden van het curriculum van studenten zorgt voor een nieuwe impuls aan toekomstgerichte werknemers die klaar zijn om te werken in een veranderende toeristische markt. Juist onze MKB-familiebedrijven zijn een veilige en innovatieve haven voor medewerkers. We willen graag iedereen kunnen aanbieden om te komen werken in deze mooie sector. Dat doen we nu al, ook voor werknemers met een beperking. En dat moet zo blijven.

4 Investerings in watersport en recreatie

Watersport- en recreatiebedrijven hebben baat bij een aantrekkelijke ruimtelijke omgeving. Samen met overheden en andere (semi-)private partners voelen wij een verantwoordelijkheid voor de omgeving waarin wij ondernemen. Een eerlijke financieringsverdeling is hierbij een randvoorwaarde. Klassieke belastingheffingen die watersport en recreatie in een gebied ontmoedigen en niet bijdragen aan de bloei van de omgeving moeten worden vervangen. Er moet een modernisering komen van klassieke belastingheffing in de vorm van een nieuwe financieringsmethodiek die aansluit bij de toeristische ambities van de sector en de overheden.

Om de bereikbaarheid over land én water en de aantrekkelijkheid van de sector een impuls te geven kunnen bestaande instrumenten zoals het Nationaal Groeifonds worden ingezet. Dat geldt ook voor het aanboren van 'Brusselse' toeristische fondsen die beschikbaar zijn, maar waar Nederland vrijwel geen gebruik van maakt. Het benutten van potentiële middelen voor de overwegend MKB-ondernemers in de vrijetijdsector vergt een goede afstemming tussen het Rijk, provincies, gemeenten en de sector onder leiding van de minister voor Toerisme.

Programma's voor exportbevordering

De Nederlandse jachtbouw- en watersportsector is als sinds mensenheugenis koploper in de wereld. De export- en importheffingen die worden geheven op producten tasten de internationale concurrentiepositie van deze bijzondere maakindustrie aan. Er is een herziening van dit stelsel nodig gecombineerd met meer passende MKB-steunprogramma's voor jachtbouw voor exportbevordering. Het borgen van de technologische voorsprong en duurzaamheid zorgen voor het behoud van innovatiekracht, marktaandeel en de technische banen in deze sector.

Wat is er nodig?

HISWA-RECRON pleit voor het afschaffen van de klassieke lokale heffingen voor toerisme. In plaats daarvan willen we een moderniseringslag maken voor de lastendruk en een betere verdeling van de belastingopbrengsten. Dat kan door een omgevingsbijdrage te introduceren die door gemeenten moet worden opgenomen in een lokale verordening. In deze omgevingsbijdrage dragen alle publieke en private partijen in het toeristisch gebied, zoals ondernemers in toerisme, recreatie en horeca, retail, private grondeigenaren, terreinbeherende organisaties en gemeenten evenredig bij aan het in stand houden en beheren van de omgeving.

Investerings leveren een bijdrage aan een beter bereikbaar, duurzamer en aantrekkelijker Nederland voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

Hoewel het de verantwoordelijkheid van lokale gemeenten is, is het belangrijk dat de nationale overheid samen met VNG en ondernemers een kartrekkersrol vervult in de ontwikkeling en implementatie van de omgevingsbijdrage. Er moet geen lappendeken aan verschillende verordeningen ontstaan en oneigenlijke concurrentieposities moeten worden vermeden.

Het Mobiliteitsfonds, het Nationaal Groeifonds én relevante EU subsidies moeten aangewend worden voor investeringen die de bereikbaarheid van het buitengebied vergroten. Grotere infrastructurele investeringen in bijvoorbeeld wegen, vaarwegen, fiets- en wandelinfrastructuur en in uitbreiding van het glasvezel- en elektriciteitsnet.

Dit draagt bij aan de gezamenlijke ambities om binnenlandse en buitenlandse toeristen te spreiden. Daarbij creëert dit kansen op het gebied van opwekking van duurzame energie en de besparing van fossiele brandstoffen. Deze kansen worden vooralsnog niet benut, mede door het ontbreken van de benodigde infrastructuur. Zo levert deze investering een bijdrage aan een bereikbaar, duurzaam en aantrekkelijker Nederland voor bewoners, bedrijven en bezoekers. En dat verdient zich dan ook weer snel terug.

5 We stemmen voor betaalbare watersport- en recreatie.

Watersport en recreatie moeten betaalbaar blijven, ook voor hen die een laag besteedbaar inkomen hebben. Recreëren draagt bij aan welbevinden en geluk en moet derhalve bereikbaar zijn voor alle bevolkingsgroepen. De prijs van het recreatie- en watersportproduct wordt echter opgedreven door een forse belastingdruk, waaronder die vanuit de gemeentelijke overheid. Afschaffing van de toepassing van het lage btw-tarief op recreatie (waar voor plannen worden ontwikkeld) zal leiden tot prijsstijging en dat uitsluiting van delen van de bevolking.

Wat is nodig?

De sector heeft een betrouwbare overheid die zijn belastingtarieven gematigd aanpast op basis van algemeen gangbare principes (inflatiecorrectie). Aanpassing van grondslagen waardoor de belastingdruk proportioneel toeneemt en verhoging van tarieven met soms tientallen procenten zijn aan de orde van de dag. Een wettelijk rem op belastingaanpassing is broodnodig om het watersport- en recreatieproduct betaalbaar te houden.

Tot slot

Re-creatie betekent letterlijk herscheppen en dat is precies wat we nodig hebben in deze bijzondere en drukke tijden. Vrijetijdetijdsbesteding is voor iedereen belangrijk, leerzaam, sociaal en gezond. Geborgd in de grondwet, gezamenlijk aangeboden door overheid, organisaties en ondernemingen in watersport en vrije tijd.

Artikel 22 van de Grondwet:

De overheid moet de volksgezondheid in Nederland bevorderen en ze moet zorgen voor voldoende goede woningen. Verder schept de overheid voorwaarden voor ontplooiing en vrijetijdsbesteding. De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid.

Meer informatie

HISWA-RECRON

Dorien Eilering

d.eilering@hiswarecron.nl

06 – 18 73 34 39

www.hiswarecron.nl